

7/ 9069
S.K. 53

T.C.
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

SÜRELİDİR

Sayı : 15671364-610-0014
Konu : 7/9069 sayılı
yazılı soru önergesi

12 / 1 / 2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : a) TBMM Başkanlığı'nın 21/11/2016 tarihli ve 43452547-120.07-67847 sayılı yazıları.
b) Başbakanlığın 28/11/2016 tarihli ve 31853594-610-2-2179-4578 sayılı yazıları.

İlgi yazı eki Bursa Milletvekili Erkan Aydın tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 7/9069 sayılı yazılı soru önergesinin cevabına ilişkin olarak, Hazine Müsteşarlığı ile T.C. Merkez Bankası'nın yazıları ekte sunulmaktadır.
Bilgilerine arz ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Başbakan Yardımcısı

Ek:

- 1- HM'nin 3/1/2017 tarihli ve
E.36541 sayılı yazısı ve eki (2 sayfa)
- 2- TCMB'nin 21/12/2016 tarihli ve
30055-306059 sayılı yazısı ve ekleri (3 sayfa)

Dağıtım:

Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

T.C.
BAŞBAKANLIK
Hazine Müsteşarlığı
Ekonomik Araştırmalar Genel Müdürlüğü

Sayı : 60805253-610-E.36541

03.01.2017

Konu : 7/9069 Sayılı Soru Önergesi

BAŞBAKAN YARDIMCILIĞINA
(Sn. Mehmet ŞİMŞEK)

İlgi : 30.11.2016 tarihli ve 15671364-2702 sayılı yazınız.

Bursa Milletvekili Sayın Erkan AYDIN tarafından tevcih edilen 7/9069 esas numaralı soru önergesine ilişkin olarak Hazine Müsteşarlığı tarafından hazırlanan cevap metni ekte yer almaktadır.

Bilgileri ile gereğini arz ederim.

 e-imzalıdır

Osman ÇELİK
Müsteşar

Ek : Cevap Metni (1 Sayfa)

**GÜVENLİ ELEKTRONİK
İMZALI ASLI İLE AYNIDIR.**

Saim TAŞCI
V.H.K.İ.

Ş. T.

Not: 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu çerçevesinde güvenli elektronik imzalı aslı ile aynıdır.

Evrak Doğrulama Kodu : ZTWAPWNIGVUBNIOBWBZ Evrak Takip Adresi: <https://hmdsbysprx.hazine.gov.tr/edys-public/imzaKontrol.xhtml>
T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı, İnönü Bulvarı, No:36 06510, Emek,
ÇANKAYA/ANKARA
Telefon No: +90 (312) 204 6965 Belge Geçer No: +90 (312) 204 6113
e-posta: hazine.soru_onerge@hazine.gov.tr internet adresi: www.hazine.gov.tr

T.C.
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

Tarih: 3.1.2017
Sayı: 0014

Bilgi için: Nurhan BABALOĞLU
Şube Müdürü

BURSA MİLLETVEKİLİ SAYIN ERKAN AYDIN'IN
BAŞBAKAN SAYIN BİNALİ YILDIRIM'A TEVCİH ETTİĞİ 7/9069 ESAS NUMARALI
SORU ÖNERGESİ İLE İLGİLİ OLARAK HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI TARAFINDAN
HAZIRLANAN CEVAP METNİ

Türk Parasının Kıymetinin Korunması Hakkında 32 Sayılı Kararda 2009 yılında yapılan değişiklikler ile Türkiye'de yerleşik gerçek kişiler Kararın 17.b.v maddesi haricinde yurtiçinden ve yurtdışından döviz veya dövize endeksli kredi kullanamamaktadır. Bu çerçevede, Türkiye'de hanehalkının finansal yükümlülüklerden kaynaklanan kur riski bulunmamaktadır. Öte yandan, döviz pozisyon açığına sahip reel sektör firmalarının önemli bir kısmı büyük ölçekli şirketlerden yahut ihracatçı firmalardan oluşmakta ve bu firmaların önemli ölçüde döviz gelirine sahip olması kur riskine karşı doğal koruma sağlamaktadır. Ancak yine de, döviz kredilerindeki önemli artışın, gerek yurt içi gerek yurt dışı kaynaklı sistemik risk unsurları göz önünde bulundurularak, finansal istikrarın sağlanması açısından yakından takip edilmesi gerektiği düşünülmektedir. Bu amaçla Müsteşarlığımızca yapılacak değerlendirme sonrasında gerekli görülmesi halinde, 32 sayılı Karar'ın 17.b.v maddesinde yapılacak bir değişiklikle, döviz geliri ve yabancı ortaklık durumu göz önünde bulundurulmak suretiyle firmalara döviz kredisi kullandırılmasına yönelik bir düzenleme yapılarak, kredi verilirken firmaların kur riskini yönetebilme kabiliyetlerinin değerlendirilmesinin sağlanması planlanmaktadır.

28 Aralık 2016 tarihinde gerçekleştirilen Finansal İstikrar Komitesi'nde reel sektör firmalarının kur riskinin yönetimi ele alınmıştır. Söz konusu toplantıda, uluslararası düzenlemeler, farklı ülke örnekleri ayrıntılı olarak değerlendirilmiştir.

Diğer yandan, orta ve uzun vadedeki risklerin ortadan kaldırılmasına yönelik yapısal reformlar kritik önem arz etmektedir. Bu bağlamda, ekonomimizi her alanda ileriye taşıyacak Ar-Ge ve tasarımın teşviki, işgücü piyasası reformu, yargı reformu, tasarrufların artırılması, yatırım ortamının iyileştirilmesi, yatırımlarda yeni teşvik sistemi ve KOBİ'lerin finansmana erişimi gibi önemli reform uygulamaları hayata geçirilmiştir. Bu çerçevede nihai amacımız ülkemizi üst gelir seviyesine yükseltmek ve toplumumuzun refahını daha da artırmaktır.

Son dönemde yaşanan küresel piyasalardaki dalgalanmalardan diğer gelişmekte olan ülkeler gibi Türkiye de olumsuz etkilenmektedir. Söz konusu olumsuz etkileri en aza indirebilmek amacıyla yurtiçi ve yurtdışı finansal piyasalardaki gelişmeler ekonomi yönetimimiz ve ilgili kurumlarımız tarafından yakından takip ve analiz edilmekte olup, ortaya çıkabilecek riskler ve alınacak tedbirler geniş kapsamlı biçimde değerlendirilmektedir.

Bu bağlamda ekonomide Türk Lirası kullanımını artırmak amacıyla kamu ihale mevzuatında yapılan değişiklik ile kamu ihalelerinde bedellerin Türk Lirası cinsinden belirlenmesi esas alınmıştır. Ayrıca çeşitli kurumlarımız tarafından döviz varlıklarının Türk Lirasına dönüştürülmesi, yabancı para cinsi alacakların TL cinsinden tahsil edilmesi ve döviz olarak yapılan sözleşmelerin TL cinsinden hazırlanması gibi ilave adımlar atılmıştır. Böylece piyasada dövize olan talebin azalmasına katkı sağlanacaktır.

**TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI**

İDARE MERKEZİ

ANKARA, 21 Aralık 2016

Cevaplarda şu işaretlerin tekrarını dileriz:

B.02.2.TCM.0.00.00.00-610/ 30055

Konu: Soru Önergesi

306059

**T.C. BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI
(Sayın Mehmet ŞİMŞEK)
ANKARA**

İlgi: 30.11.2016 tarih ve 15671364-610-2702 sayılı Evrak Akış ve Talimat Formu

İlgide kayıtlı yazı ekinde Bankamıza ulaşan Bursa Milletvekili Erkan AYDIN'ın 7/9069 esas numaralı yazılı soru önergesine ilişkin olarak, Bankamız değerlendirmesi ekte yer almaktadır.

Bilgilerinize saygılarımızla arz ederiz.

**TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI
İdare Merkezi**

Murat ÇETİNKAYA
Başkan

Erkan KILIMCI
Başkan Yardımcısı

Ek: 1 (2 sayfa)

**T.C.
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI**

Tarih: 22.12.2016
2842

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI A.Ş.
TİCARET SİCİL NUMARASI: 269
SERMAYESİ: 25.000 TL
İDARE MERKEZİ, ANKARA

Anafartalar Mah. İstiklal Cad. No:10 06050 Ulus Altındağ - ANKARA
Tel: (+90 312) 507 50 00 Faks: (+90 312) 507 56 40
E-Posta: iletisimbilgi@tcmb.gov.tr Swift: TCMBTR2A
Elektronik Ağ: http://www.tcmb.gov.tr

EK.1

**BURSA MİLLETVEKİLİ ERKAN AYDIN'IN
7/9069 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN
TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI DEĞERLENDİRMESİ**

Reel sektörün kısa vadeli YP varlık ve yükümlülükleri dengede olup, yurt içi ve yurt dışı YP mevduatları ile ihracat alacakları 1 yıl içinde vadesi dolacak YP yükümlülüklerinin tamamına yakınına karşılar düzeydedir. Ayrıca, gerek yurt içi gerekse yurt dışı YP yükümlülüklerin ağırlıklı olarak uzun vadeli oluşu, reel sektörün borç geri ödeme kapasitesi üzerinde kısa vadeli döviz kuru oynaklıkları kaynaklı baskıyı azaltmaktadır.

Ülkemizde döviz cinsinden geliri bulunmayan yurt içinde yerleşik firmalara yurt içinden YP cinsinden kredi kullanımına ilişkin yasal kısıt bulunmaktadır. Bu kapsamda, döviz geliri bulunmayan firmalar ancak ortalama vadesi 1 yıldan uzun vadeli ve 5 milyon ABD dolarından fazla YP cinsinden kredi kullanabilmektedir. Bunun bir sonucu olarak, reel sektör firmalarının toplam 310 milyar ABD doları dolayındaki YP yükümlülüklerinin yüzde 59'unu oluşturan yurt içi finansal kuruluşlara olan borçları ağırlıklı olarak sınırlı sayıda ve büyük ölçekli firmalarda yoğunlaşmaktadır. Yurt dışına olan yükümlülüklerle bakıldığında benzer şekilde büyük ölçekli firmalarda yoğunlaşma görülmektedir. Borsa İstanbul'a kote reel sektör firmaları incelendiğinde de YP açık pozisyonun önemli ölçüde güçlü aktif yapısına sahip büyük firmalarda yoğunlaştığı ve söz konusu firmaların YP gelirlerinin yanı sıra türev işlemlerle de kur etkisini dengelemeye çalıştıkları anlaşılmaktadır.

Son dönemde reel sektörün ve ihracatın desteklenmesi ve istihdamın artırılması kapsamında bir dizi kapsamlı önlem açıklanmıştır. Bu önlemler, esas olarak özel sektör yatırımlarını ve ihracatı desteklemek suretiyle ekonomik büyümeyi artırmayı amaçlamaktadır. İhracatın teşvik edilmesi, çeşitlendirilmesi ve katma değerinin artırılması; istihdamın artırılmasının yanı sıra, cari işlemler açığının azaltılmasına da katkı sağlayacaktır. Ayrıca, reel sektörün desteklenmesi ve istihdamın artırılması amacıyla 8 Aralık 2016 tarihinde bir dizi tedbir açıklanmıştır. Bu düzenlemeler reel sektöre finansal destek sağlanması ve işsizlik oranlarının azaltılması amacını taşımaktadır.

Bu tedbirlere ilaveten, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) finansal sisteme likidite sağlanması amacıyla zorunlu karşılık oranları ve rezerv opsiyonu katsayılarında yapılan

sınırlı oranlı indirimlerle Ağustos ayından bu yana sisteme 4,1 milyar ABD doları likidite sağlamıştır. Bunun yanı sıra, Aralık 2016 vadeli 1,6 milyar ABD doları tutarındaki reeskont kredilerinin geri ödemelerinin 31 Mart 2017 tarihine kadar ertelenmesi veya TL cinsinden yapılabilmesine imkan verilmiştir. Ayrıca, enerji ithalatçısı kamu kuruluşlarının döviz ihtiyacının bir kısmının piyasa koşullarına göre TCMB ve Hazine Müsteşarlığınca karşılanması uygulamasına devam edilmektedir. Döviz piyasasında baskı olduğu dönemlerde bu kanalla gerekli döviz likiditesi doğrudan sağlanmaktadır.

Bunlara ek olarak, bankaların TCMB nezdindeki döviz ve efektif piyasalarında işlem yapma limitleri Ağustos 2015'den itibaren yükseltilmiş, böylece bankalara tahsis edilen depo limitleri ile Rezerv Opsiyonu Mekanizması (ROM) kapsamında TCMB'de bulundurulan döviz ve altın varlıklarının toplamı önemli ölçüde artış kaydetmiştir. TCMB tarafından sağlanan 50 milyar dolar limitli döviz depo imkânı da dâhil edildiğinde, bankaların toplam likidite imkânları kısa dönem döviz ihtiyaçlarının üzerindedir.

Tüm bu tedbirler ve atılan adımların yanında, TCMB döviz kurundaki hareketlerin fiyat istikrarını ve/veya finansal istikrarı tehlikeye atacak düzeylerde olması durumunda ek önlem almak için gerekli olan birçok aracı hazırda bekletmektedir. Bu bağlamda gerekli görülmesi durumunda bankalara tanınan döviz depo limitlerinin artırılması, vadelerinin uzatılması, döviz depo borç verme faiz oranlarının düşürülmesi gibi düzenlemelerle bankalara ek döviz likiditesi sağlanabilecektir.

h

h